THE ASIAN CLASSICS INSTITUTE

DIAMOND MOUNTAIN UNIVERSITY

In-Depth Course 1
Teachings of the Future Buddha:
The Uttara Tantra of Maitreya

Reading Six: Nine Images for the Concealed Buddha

An Introduction to the Nine Images

We begin with a simple listing of the nine traditional images used to describe our Buddha-nature. These are from Gyaltsab Je's Treatise on "The Latter Part."

༡། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་པདམ་ངན་པའི་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་།

1) The image of a Buddha within an ugly lotus.

༢། སྦྲང་རྩི་སྦྲང་མ་ལ་ཡོད་པ་དང་།

2) Honey with a bee.

༣། འབྲས་བུའི་སྦྲུན་པ་ལ་དབུས་ན་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་དང་།

3) The essence within the husk of a piece of grain.

༤། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་དང་།

4) Gold within a cesspool.

༥༽ དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་གྱི་ས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་།

5) A treasure chest of jewels buried in a poor man's hut.

༦༽ ལྗོན་ཤིང་གི་སྨྱུ་གུ་སོགས་དེ་དག་གི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡོད་པ་དང་།

6) The sprout of a fruit tree or the like, within a small fruit that acts as its seed.

༧༽ གོས་རྡུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དང་ནི།

7) The statue of a Victor within a ragged piece of cloth.

༨༽ བུད་མེད་ངན་པའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཡོད་པ་དང་།

8) The world emperor, a lord among men, in the belly of a poor woman

༩༽ སའི་ཁོང་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བར་གློ་བུར་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

9) The statue made of a precious substance like gold, encased in earth. You should understand that the Buddha-nature which is pure by nature lies within all suffering beings in the same way as described in these images, obscured by the temporary impurities of things involved with mental affliction.

* * * * * * *

The nine images are expanded on by Gyaltsab Je, following the root text of The Latter Part:

།ཉོན་མོངས་སྦུབས་ནང་གནས་པ་དེ།

།དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ།

tat kles'a kos'a garbhatvam. punar jn~eyam. nidars'anaih. |

It lies encased within the mental afflictions,
Which can be understood with these images.

གཉིས་པ་ཁམས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་དཔེ་དགུས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

Here is the second section from above, where we demonstrate through the use of nine images how the Buddha-essence is obscured by temporary impurities. This point itself we will cover in two parts: a bridge to the previous section, and then an explanation of the point. Here is the first.

སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ན་གནས་པ་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དེ་དཔེ་དགུ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་མདོར་བསྟན་དུ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །

The minds of suffering living beings are, by nature, pure. Nonetheless, we are unable to grasp this nature of the mind, encased as it is within mental afflictions—within impurities which are temporary. This point can be understood with these nine images. One can, incidentally, also take this little section as a summary rather than a bridge—there's no contradiction either way.

གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཉིད་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །

Here secondly is the explanation. What all this is referring to is the following. For time without beginning, we have been unable to grasp the nature of our own mind, which lies so close at hand—and so it has remained encased within these mental afflictions, which are a nature of our mind which is not permanently connected to it. When we are able to grasp though the real nature of the mind, then we enter into our true nature, which for beginningless time has been so much a part of us—something we are permanently connected to.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་དང་། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་། དོགས་པ་བཅད་པའོ།།

Here is our second part from earlier; we cover it in two sections, a general presentation and then secondary points. The first of these has three steps itself: an explanation why the images are exactly eighteen; an explanation of why the images fit the points they seek to demonstrate; and a refutation of certain questions that might arise.

དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དགུ་དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

Here is the first. Now you may ask why there are exactly nine images each for representing the afflicted side of things and the pure side of things.

སྒྲིབ་བྱེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དཔེ་དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་སྒྲིབ་པ་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

There is a reason why there are exactly nine images used to represent the afflicted side of things, which acts to obscure our real nature: the reason is that there are exactly nine points being represented by the images; that is, nine different obscurations.

དེ་ཡང་དུག་གསུམ་གྱི་ས་བོན་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་མངོན་གྱུར་དྲག་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་དང་། ཡང་ན་མངོན་གྱུར་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ཁམས་གོང་མ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་འདོད་ཁམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་

དབྱེའོ།།

[Now you can get the first four of these] by counting (1) the seeds of the three poisons, and then (2-4) the strong, manifest forms of all three as one. Or else you can count all three poisons as equivalent in being manifest, and then as causes, that bring about either (1-2) the two higher realms or (3-4) the desire realm—making the treatment according to causal mental afflictions.

མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། མཐོང་སྤངས་དང་། སྒོམ་སྤངས་དང་། མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

[Then you get five more with] the obscurations that are (5) based on the level of the mental seeds for ignorance, or which are (6) eliminated by the path of seeing, or (7) eliminated by the path of habituation; or which are (8) on the impure levels; and (9) the obscurations that are based on the pure levels. This then makes exactly nine.

རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། དོན་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རིགས་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་། བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བོ།།

There is also a reason why there are exactly nine images used to represent the pure side of things; and this is again because the points of the images are exactly nine. These are (1) the truth body (dharmakaya); (2) thusness; and three parts to the first of the three types of Buddha-nature—(3) the teachings as realizations and, among the teachings as something physically taught, (4) that highest speech which treats either ultimate reality or (5) that which treats deceptive reality.

དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་དབྱེ་བ་མེད་ལ། རིགས་ལ་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་

ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སོ།།

Now there are no divisions to thusness, but you can further divide Buddha-nature into two: its essence, and its power. The first of these can further be divided into (6) the Buddha-nature which lies within us as part of our nature, and (7) the Buddha-nature which develops though proper practice.

གཉིས་པ་ལ་ཡང་དང་པོའི་ནུས་པ་ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་དང་། ཕྱི་མའི་ནུས་པ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སུ་གནས་འགྱུར་རུང་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་པས་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཚོན་བྱའི་དོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

Now the second division of Buddha-nature, as power, further has two divisions of its own. The first is (8) that part of us which will transform into the body of truth. The second is (9) that part of us which will transform into the two kinds of form bodies. Counting these out separately, we arrive at exactly nine. And so because there are eighteen different points to be represented, the images we use to represent them are then exactly eighteen.

གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་པདམ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཕྱི་ནས་མི་དགའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆོས་མཚུངས་སོ།།

Here is our second point from above: an explanation of why the images fit the points they seek to demonstrate. (1) Just after a lotus makes its appearance, we feel some kind of pleasure; but this same lotus later on can cause us displeasure [as it rots]. Therefore the mental affliction of ignorant desire and a lotus are comparable things.

པདམས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་མ་ཡིན་ནམ། མངོན་དུ་གྱུར་ན་དགའ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སུ་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

Now someone may come and ask the following question:

When you say that the lotus is symbolizing ignorant desire, then are you saying that it represents pleasure as it lays dormant in a mental seed, or as something which is already manifest in the mind?

སྐྱོན་མེད་དེ། མངོན་དུ་གྱུར་ན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ཆོས་མཚུངས་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

This isn't a problem. Since you get the feeling of pleasure after it becomes manifest in the mind, then even if you take the ignorant desire as being dormant it can still be represented by the image given. And anyway the point is understood when you say that in general the two are comparable.

ཞེ་སྡང་དང་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་འདྲ་བ་དང་། གཏི་མུག་དང་སྦུན་པ་སྙིང་པོ་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པར་འདྲ་བས་སོ། །རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་སོ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

(2) Feelings of ignorant dislike, and a bee that could keep you from remaining in a state of ease, are similar things. (3) Ignorance itself is like the husk on a piece of grain, which acts to obscure you from seeing the essence within; and so these two are similar too. These three are divided up separately for this presentation because they each have a different capacity to perpetuate themselves in a similar form over a period of time.

ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དང་མི་གཙང་བ་ནི་བསྙེན་པར་མི་བཟོད་པས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་གྱུར་དྲག་པོས་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ། ཉེས་སྤྱོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཉམས་པས་མི་གཙང་བ་ལྟར་བསྙེན་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནུས་སུ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་མངོན་གྱུར་གསུམ་ཀ་སྒྲིབ་པ་ཆ་གཅིག་ཏུ་བཞག་གོ །

These in the form they take once they have actually arisen are like (4) filth, in the sense that one can hardly bear to be in them. When they are manifest in a very strong form, they lead one to commit bad deeds; and since bad deeds lead you to sink to your ruin, then the image here is of a cesspool. Because they are no different in their ability to inspire one to commit bad deeds, the three here in their manifest form are counted as one group of obscurations.

མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་ས་ནི། སས་གཏེར་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་མ་རིག་པས་རང་བྱུང་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པས་སོ།།

The mental seeds for ignorance and that level are similar to (5) a treasure covered with earth. This is because ignorance is an obscuration or obstacle that prevents us from reaching the self-occuring.

མཐོང་སྤངས་དང་འབྲས་བུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་མ་ཐག་འབྲས་བུ་འཇིག་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་མ་ཐག་མཐོང་སྤངས་འཇིག་པར་མཚུངས་པ་དང་། སྒོམ་སྤངས་དང་གོས་རྡུལ་ནི་སྙིང་པོ་ཟད་ཟིན་པར་འདྲ་བ་དང་།

Undesirable qualities eliminated by the path of seeing and (6) a fruit are similar in that—just after a sprout has grown from it, the fruit is destroyed. Just so, undesirable qualities eliminated by the path of seeing are eliminated just after the path of seeing itself has grown. Undesirable qualities eliminated by the path of habituation and (7) the ragged piece of cloth are similar in that their essence has been worn out.

མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བུད་མེད་ནི་རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་འདྲ་བ་དང་། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ས་འདམ་ཙུང་ཟད་གོས་པ་ནི། སྲབ་པས་ཙུང་ཟད་སྒྲིབ་པར་ཆོས་མཚུངས་པ་སྟེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

The obscurations based on the impure levels and (8) the woman are similar in that they both involve a blockage of really understanding oneself. Obscurations based on the pure levels and being smeared slightly with mud are similar things in that they both involve being slightly obscured with something thin or subtle. Thus it is that the images given and

the points to which they refer are all consistently similar in representing what obscures things.

བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ན་དཔེ་མེད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

Here next is how the images and the points to which they refer are similar in representing what it is that is obscured. The truth body is similar to (1) the Buddha, in that there is nothing in the world that could come close to being similar to them.

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་རྩི་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་མྱངས་པའི་རོ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

The (2) high speech of the Buddha which teaches about ultimate reality is similar to the honey, in that when you experience them they always give you the one same taste of bliss.

ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་འབྲུའི་སྙིང་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པས་སྣ་ཚོགས་ལ་ཁྱབ་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གསེར་དང་འདྲ་སྟེ། ངོ་བོར་ངན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་མ་བསྒྲུབས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

The (3) high speech of the Buddha which teaches about deceptive reality is similar to the essence within the a piece of grain, (4) Suchness is similar to gold, in that it can never turn to have any base nature. (5) The Buddha-nature that one possesses by nature is like a treasure, in that it occurs without any effort on our part.

ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ནི་སྐྱེ་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རང་བྱུང་དང་འདྲ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་སྟོལ་བས་གསར་དུ་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཕུན་

སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

(6) That Buddha-nature which comes through proper practice is like a cultivated plant, in that it occurs due to our conscious effort. (7) The body of truth is like an image made of some precious substance which has occurred all of its own, because it is not something new created through the conscious effort of some other person—and because it acts as the basis for incredibly excellent qualities.

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་པ་ནི་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་སྟེ། གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(8) The body of total enjoyment is similar to a world emperor, in that with it you enjoy the power to run a great kingdom of the Dharma. And (9) the emanation is like an image fashioned in gold, because it is no more than a mere form.

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་རིགས་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཁོ་ནའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བཞག་པར་མི་འཐད་ལ།

Here is the third point from above—a refutation of certain questions which might arise. Now someone may come and ask the following: Since the dormant form of ignorant disliking is something that acts to obscure both the Dharma in the form of teachings and ones Buddhanature, it is incorrect to present it as an obscuration only to the Dharma in the form of realizations.

དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲིབ་པས། འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་ལ།

Moreover, the remaining eight types of obscurations also act to obscure the Dharma in the form of realizations; and so it is incorrect to present only ignorant liking in its dormant form as something that acts to obscure things.

བསྒྲིབ་བྱ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བསྒྲིབ་པས་པདམ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་བསྟན་པའི་བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་དཔེ་དོན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའོ་ཞེ་ན།

And since the remaining eight things which are obscured are also obscured by ignorant liking in its dormant form, then you can no longer claim that the individual number of images and things they symbolize—the lotus and the so on—for representing what obscures things is fixed at exactly nine, or that there are exactly nine too for representing what it is that is obscured by them.

དཔེ་ལ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྟར་དོན་ལ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་འགལ་བ་མེད་ལ། སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་ལ་དཔེ་དགུ་བསྟན་པ་དང་། བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་ལ་དཔེ་དགུ་བསྟན་པ་ནི། སོ་སོའི་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

Yet there is no contradiction here, since we assert that—just as the individual number of images or metaphors themselves are fixed with regard to the various objects obscured and the obscurations which obscure them—just so then are the actual, individual points to which these images refer, the things actually obscured and what obscures them, fixed in number.

གང་ཟག་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྫས་མི་འདྲ་བ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

The nine obstacles possessed by the four types of individuals are also distinguished by their dissimilar definitions; there is not any division into nine based on any dissimilarity in their actual substance.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྒྲིབ་པ་དགུ་བསལ་ན་སྙིང་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

Here then is our second point from before, which has two parts: showing with images what it's like when, once the nine obstacles are cleared away, the essence within is revealed; and what it is that each image or metaphor represents.

དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྡན་པའི་དཔེ་དང་། བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོའི་དཔེ་མདོར་བསྟན་པའོ། །

We will cover the first of these in three parts: a brief introduction; an expanded explanation; and a summary. The first itself will come in two steps: images for how we have what is obscured and what obscures it; and a brief introduction to the individual image for each of the things obscured and for what obscures them.

།སངས་རྒྱས་པད་ངན་སྦྲི་མ་ལ། །སྦུན་ལ་སྙིང་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། །ས་ལ་གཏེར་དང་སྨྱུག་སོགས་འབྲས་ཆུང་དང་། །གོས་ཧྲུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དང་ནི། །བུད་མེད་ངན་མའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་དང་། །ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་ཇི་ལྟ་བར། །གློ་བུར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས།

buddah. kupadme madhu maks.ika-su tus.esu sa-ra-n.yas'ucau suvarn.am| nidhih. ks.itav alpaphale 'n*kura-di praklinnavastres.u jina-tmabha-vah.| jaghanyana-ri-jath.are nr.patvam. yatha- bhaven mr.tsu ca ratnabimbam| a-gantukakles'amala-vr.tes.u sattves.u tadvat sthita es.a dha-tuh.|

The essence lies within living beings Obscured by the temporary impurities Of the mental afflictions, just like A Buddha in an ugly lotus; or what a bee has; The essence within the husk; gold in a cesspool; A treasure beneath the floor; a sprout or the like And a small

fruit; the image of a Victor Inside a ragged cloth; the lord among men Within the belly of a poor woman; And a precious statue with mud upon it.

དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། དཔེ་དགུ་གང་ཞེ་ན། ལན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་པདམ་ངན་པའི་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་། ཏྲི་མ་ལ་ཡོད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྦུན་པ་ལ་དབུས་ན་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་དང་། དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་གྱི་ས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་། ལྗོན་ཤིང་གི་མྱུ་གུ་སོགས་དེ་དག་གི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡོད་པ་དང་། གོས་རུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དང་ནི། བུད་མེད་ངན་པའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཡོད་པ་དང་། སའི་ཁོང་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བར་གློ་བུར་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

We begin first with a question: “What are the nine images?” And the answer is that they are (1) a Buddha within an ugly lotus; (2) what a bee has; (3) the essence lying within the husk of a piece of grain; (4) a piece of gold within a cesspool; (5) a treasure chest of jewels beneath the floor of a poor man's house; (6) the sprout of a fruit tree or the like lying within a small fruit which acts as its seed; (7) the image of a Victor inside a ragged cloth; (8) a lord among men—that is, a world emperor—lying within the belly of a poor woman; and (9) a statue made of the precious substance of gold within a shell of mud. One should understand that the essence or Buddhha-nature which is pure by its very nature lies—in just the same way as described in these images—within all suffering living beings, obscured by the temporary impurities of the mental afflictions.

འདིས་པདམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ལ་ཁམས་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་ཏོ།།

This verse means to indicate—through the use of the images of a Buddha within a lotus and so on—the basic fact that, although it is obscured by temporary impurities, we do possess a Buddha-nature.

།དྲི་མ་པད་མ་སྲོག་ཆགས་སྦུན་པ་མི་གཙང་ས་འབྲས་གོས་རྡུལ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་བའི་བུད་མེད་ས་ཡི་ཁམས་དང་མཚུངས། །སངས་རྒྱས་སྦྲང་རྩི་སྙིང་པོ་གསེར་དང་གཏེར་དང་ནྱ་གྲོ་རིན་ཆེན་སྐུ། །གླིང་བདག་མཆོག་དང་རིན་ཆེན་གཟུགས་དང་དྲི་མེད་ཁམས་མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད།

padma pra-n.i tus.a-s'u ci ks.iti- phala tvak pu-ti vastra-vara stri- duh.kha jvalana-bhitapta pr.thivi- dha-tu praka-s'a- mala-h. | buddha ks.audra susa-ra ka-n~cana nidhi nyagrodha ratna-kr.ti dvi-pa-gra-dhipa ratna bimba vimala prakhyah. sa dha-tuh. parah. |

The impurity is the same as
The lotus, the creature, the husk, the cesspool,
The floor, the fruit, the ragged cloth, the woman
Tortured by the burning fire of pain,
And the element of the earth.
That highest essence free of impurity
Is exactly the same as the Buddha,
The honey, the essence, the gold,
The treasure, the nyagrodha tree,
The jewelled image, the high lord
Of the earth, and the precious form.

གཉིས་པ་ནི། དྲི་མ་ནི་མཚུངས་ཞེས་སྨྲར་རོ་གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན།

Here is our second point from above: a brief introduction to the individual image for each of the things obscured and for what obscures them. “Now when it says that 'the impurity is the same as them,' what is it that it's the same as?” you may ask.

པདམ་དང་། སྲོག་ཆགས་དང་། སྦུན་པ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་། ས་དང་། འབྲས་བུ་དང་། གོས་རྡུལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་པའི་བུད་མེད་དང་། སའི་ཁམས་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

You should understand that the impurity is the same as the lotus, the creature, the husk, the cesspool, the floor, the fruit, the ragged cloth, the woman tortured by the burning fire of pain, and the element of the earth.

རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁམས་མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་། རྩི་དང་། སྙིང་པོ་དང་། གསེར་དང་། གཏེར་དང་། ནཡ་གྲོ་དང་། རིན་ཆེན་སྐུ་དང་། གླིང་བདག་མཆོག་དང་། རིན་ཆེན་གཟུགས་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

“And then it says that 'the highest essence free of impurity is exactly the same as them.' What is it that it's the same as?” You should understand that it's exactly the same as the body of a Buddha, the honey, the essence, the gold, the treasure, the nyagrodha tree, the jewelled image, the high lord of the earth, and the precious form.

གཉིས་པ་ལ་བཞི། འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དྲི་མ་བཞི་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཐོང་སྤངས་དང་། སྒོམ་སྤངས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ།།

Here next is our more expanded explanation, which goes in four steps: —establishing, with an image, that the four impurities of ignorant desire and the rest are temporary; —establishing, also with an image, that the mental seed for ignorance is temporary; —establishing, again with an image, that undesirable qualities eliminated by the path of seeing and such qualities eliminated by the path of habituation are temporary; and —establishing, with an image, that the impurities based on the impure and pure levels are temporary.

དང་པོ་ལ་གཉིས། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང་། མངོན་གྱུར་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ།།

The first of these has two parts of its own: establishing, with images, that the dormant form of the three poisons is temporary; and establishing, again with images, that their manifest form is also temporary.

1. The Ugly Lotus

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་དཔེ་དང་། དོན་དང་། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ།།

The first of these, in turn, has three parts. For the first, we establish with an image that the dormant form of ignorant liking is temporary. This in itself goes in two steps: a bridge to the preceding section, and the root text. The first of these is indicated in the words [from Arya Asanga's commentary], “Now the afflicted.” The second proceeds in two further steps: a brief introduction, and then an expanded explanation. The introduction itself has three points of the images; what they refer to; and what it is that purifies the essence of the impurities.

།ཇི་ལྟར་མདོག་ངན་པད་མའི་ཁོང་གནས་པ། །མཚན་སྟོང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །དྲི་མེད་ལྷ་ཡི་མིག་ལྡན་མིས་མཐོང་ནས། །ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྦུབས་ནས་འབྱིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་མནར་མེད་གནས་རྣམས་ལའང་། །སངས་རྒྱས་སྤྱན་གྱིས་རང་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། །སྒྲིབ་མེད་ཕྱི་མཐའི་མུར་གནས་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །བདག་ཅག་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་མཛད།

yatha- vivarn.a-mbuja garbha ves.t.itam. tatha-gatam. di-pta sahasra laks.an.am | narah. sami-ks.ya-mala divya locano vimocayed ambuja pattra kos'atah. | vilokya tadvat sugatah. svadharmata-m avi-ci sam.sthes.vapi buddha caks.us.a- | vimocayatya-varan.a-d ana-vr.to@para-nta kot.i sthitakah. kr.pa-tmakah. |

One Gone Thus, blazing with a thousand excellent marks, Lies within an ugly lotus; but a person with the eyes of a deity, Free of impurity, sees inside and extracts them from The capsule of the waterflower's petals. Just so, Those Gone to Bliss turn their eyes upon the beings Who live in Unrelenting Torment, and see even Their own real nature. And then

they who have eliminated Impurities, whose compassion has gone to the final limit, Work to liberate all of us from our obscuration.

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་དྲི་མི་ཞིམ་ཞིང་མདོག་ངན་པའི་པདམ་འདབ་མ་ཁ་ཟུམ་པའི་ཁོང་ན་གནས་པ་མཚན་བཟང་པོ་སྟོང་གིས་འབར་ཞིང་བརྒྱན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་དྲི་མེད་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་མཐོང་ནས་ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྦུབས་ནས་སྐུ་དེ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།

Here is the first. Take, for example, the body of One Gone Thus—blazing, bejeweled, with the thousand excellent marks of an enlightened being—lying encapsulated within the closed petals of a lotus which has an ill odor and an ugly color. Suppose a person comes along who possesses the "eye of a deity," free of all impurity. They can see into the flower and see this holy body, and then work to extract it from the capsule created by the waterflower's petals.

གཉིས་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གནར་མེད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ་ཏེ་ནི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའོ།།

Here next is what the image refers to. Those Gone to Bliss—the Buddhas—turn their eyes upon the beings who live in the lowest hell (the one called "Unrelenting Torment"), and see directly that even they possess their own real nature. "And then they"—the word "then" here is meant to show that more is coming.

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་དེ་སུ་ཞིག་གིས་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཕྱི་མའི་མུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་དྲི་མ་

མཐའ་དག་འཇོམས་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ།།

Here thirdly is what it is that purifies the essence of the impurities. “What is it,” one may ask, “that acts to clear away these obscurations?” The Buddhas, the Conquerors, have eliminated the last of all their impurities; and so they are the very image of a compassion which has gone to the final limit of working for living beings, and remains there. And they work to liberate those who have yet to see emptiness directly from the obscuration of their ignorant desire, lying in a dormant form. You could also read the words for “final limit” in the verse from the root text as referring to the Buddhas' having destroyed the entire body of impurities.

།ཇི་ལྟར་མི་སྡུག་པད་མ་ཟུམ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི། །དེ་ཡི་ཁོང་གནས་ལྷ་མིག་མཐོང་ནས་འདབ་མ་གཅོད་བྱེད་ལྟར། ། ཆགས་སྡང་སོགས་དྲི་སྦུབས་བསྒྲིབས་རྫོགས་སངས་སྙིང་པོ་འགྲོ་གཟིགས་ཏེ། །ཐུགས་རྗེས་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་འཇོམས་པར་མཛད།

yadvat sya-d vijugupsitam. jala ruham. sam.min~ji tam. divya tr.k tad garbha sthitam abhyudi-ks.ya sugatam. patra-n.i sm.chedayet | ra-ga dves.a mala-di kos'a nivr.tam. sam.buddha garbham. jagat ka-run.ya-d avalokya tan nivaran.am. nirhanti tadvan munih. |

One Gone to Bliss lies within a closed, unattractive lotus. A person with the eye of a deity sees them, And cuts the petals open. Just so, the Able Ones see In living beings the essence of a fully enlightened Buddha, Obscured, encased within the impurites of Ignorant liking, disliking, and the rest. In their compassion, They act to destroy these impurities.

གཉིས་པ་ནི། །ཇི་ལྟར་མི་སྡུག་པདམ་ཁ་ཟུམ་པ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་དེའི་ཁོང་ན་གནས་པ་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པས་མཐོང་ནས་དེ་དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འདབ་མ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར

Here is our second point from above: the expanded explanation. Think of One Gone to Bliss lying within the closed petals of an unattractive lotus; then a person with the eye of a deity comes, and sees them. They cut the petals open in order to extract them.

ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་དྲི་མའི་སྦུབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་རྗེས་ཐུབ་པ་དཔེ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་འཇོམས་པར་མཛད་དོ།།

The Able Ones see that there exists in every living being the nature or essence of a fully enlightened Buddha—a nature which is obscured, encased within the impurities of ignorant liking, disliking, and the rest. Once they have seen it, then the Able Ones are inspired in their compassion to act—just as the image suggests—to destroy these impurities.

2. The Bee with Honey

གཉིས་པ་ཞེས་སྡང་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་དོན་དང་། དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ།།

Here is the second point from above, where we establish with an image that the dormant form of ignorant disliking is temporary. Here again we proceed in two steps: a bridge to the preceding section, and then a treatment of the root text. The first is contained in the phrase that includes "Now the mental afflictions..." As for the second, we will first present the root text, and then explain it. Again the first of these has three sections of its own: the images; what they refer to; and what it is that purifies the essence of the impurities.

།ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་ཚོགས་བསྐོར་རྩི་ནི། །སྐྱེས་བུ་མཁས་པས་དེ་དོན་གཉེར་བ་ཡིས། །མཐོང་ནས་ཐབས་ཀྱིས་དེ་དང་སྲོག་ཆགས་ཚོགས། །ཀུན་ནས་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱན་གྱིས་ནི། །རིག་ཁམས་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་དེ་གཟིགས་ནས། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ། །གཏན་ནས་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་མཛད་པ་ཡིན།

yatha- madhu pra-n.igan.opagu-d.ham. vilokya vidva-n purus.as tadarthi-| samantatah. pra-n.igan.asya tasma-d upa-yato 'pakraman.am. prakurya-t| sarvajn~a-caks.ur viditam. mahars.ir madhupamam. dha-tum imam. vilokya tada-vr.ti-na-m. bhramaropama-na-m as'les.am a-tyantikam a-dadha-ti|

A mass of creatures circle around some honey; Just so, wise people—yearning for honey— See it and then use special methods, striving To separate this mass of creatures from it. Great masters use their all-knowing eyes To see the essence within the minds, Which is similar to the honey. They help them to eliminate, forever, The obscurations to it, Which are like the bees.

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་བུང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་རྩི་ནི་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་རྩི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིས་མཐོང་ནས་ཐབས་ཀྱིས་རྩི་དེ་དང་སྲོག་ཆགས་བུང་བའི་ཚོགས་ཀུན་ནས་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ།

Here is the first. Think of some honey circled by a mass of creatures—bees. Wise people, yearning for honey, see it and then use special methods, striving to separate these creatures—the mass of bees—from the honey.

གཉིས་པ་ནི། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རིག་ཁམས་རྩི་དང་འདྲ་བར་གཅིག་ཏུ་མངར་བར་རོ་གཅིག་པ་འདི་གཟིགས་ནས་དེ་འཇོམས་པར་མཛད་པའོ།།

Here is the second point. Great masters use their all-knowing eyes to see the essence within the minds of living beings. This essence is all of a single song, all of a single sweetness, because it is the true nature of these beings' very minds—and so it is similar to honey. Having seen the essence, they act to destroy the other.

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་སྒྲིབ་པ་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

Here is the third point. All living beings have this essence or Buddha-nature within them which is by nature pure. This essence though is obscured, like the honey is by the bees.

The masters then turn the wheel of the Dharma, in order to help these beings eliminate the obstacles, tuirning them into something which will never grow again within them.

།ཇི་ལྟར་སྦྲང་རྩི་སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྟོང་བསྒྲིབས་སྦྲང་རྩི་དོན་གཉེར་མིས། །སྦྲང་མ་དེ་དག་བསལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྩིའི་བྱ་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་འདྲ། །ཉོན་མོངས་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་དེ་འཇོམས་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བུ་བཞིན།

yadvat pra-n.i sahasra kot.i niyutair madhva-vr.tam. sya-nnaro madhvarthi- vinihatya ta-n madhu kara-n madhva- yatha- ka-matah. | kurya-t ka-ryam ana-sravam. madhu nibham. jn~a-nam. tatha- dehis.u kles'a-h. ks.udra nibha- jinah. purus.avat tad gha-tane kovidah. |

Honey is obscured by billions upon billions Of creatures; and a person striving for some of it Clears these bees away, then uses the honey In whatever way they wish in making things. Just so, the undefiled mind of living creatures Is like the honey of the bees; Their mental afflictions are like the bees; And the Victors who are masters At destroying these are like the skillful person.

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྩི་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་སྟོང་གིས་བསྒྲིབས་པ་རྩི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མིས་སྦྲང་མ་དེ་དག་བསལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཁ་ཟས་སོགས་སྦྲང་རྩིའི་བྱ་བ་བྱེད་པ

Here secondly is the explanation of the root text. Think of a person striving for some honey: honey that is obscured by billions upon billions of “creatures,” or bees. He or she would then clear these bees away from the honey, and use the honey in whatever way they wished to in making food or the like.

དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་འདྲ་བ་དེ་ལ་བསྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ་དེ་འཇོམས་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྲང་མ་སེལ་བ་ལ་

མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ།།

Just so, the undefiled, true nature of the minds of all living creatures is like the honey of the bees; and the mental afflictions that obstruct us from this particular honey are like the bees themselves. Those who are masters at destroying these obstacles—the Victors, the totally enlightened Buddhas—are like the person who is very skilled at clearing away the bees.

The Essence within a Piece of Grain

གསུམ་པ་གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་། དོན་དང་། སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བྱེད་དོ།།

Here is the third point from above, where we establish—again with an image—that the dormant form of dark ignorance itself is temporary. Again we have two steps: a bridge to the preceding section, and a treatment of the root text. The first is found in the phrase that includes, “Now the mental afflictions...” As for the second, we have again a presentation and an explanation. The first of these, once more, has three sections concerning the images; what they refer to; and what it is that purifies the essence of the impurities.

།ཇི་ལྟར་སྦུན་ལྡན་འབྲུ་ཡི་སྙིང་པོ་ནི།
།མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱད་བྱར་མི་འགྱུར་བ།
།ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པ།
།དེ་དག་གིས་ནི་སྦུན་ནས་དེ་འབྱིན་ལྟར།
།དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉོན་མོངས་ཀྱི།
།དྲི་མ་དང་འདྲེས་རྒྱལ་བའང་ཇི་སྲིད་དུ།
།ཉོན་མོངས་དྲི་མ་འདྲེས་ལས་མ་གྲོལ་བ།

།དེ་སྲིད་རྒྱལ་མཛད་སྲིད་གསུམ་འདུ་མི་བྱེད།

The inner essence of a piece of grain that still has
Its husk cannot be enjoyed by people.
Any person seeking something to eat or the like
Must extract it from the husk.
Just so, suffering beings will never be able
To perform the deeds of a Victor throughout
The three realms of existence until
The Victor within them, mixed up now
With the impurities of the mental afflictions,
Is liberated from this condition
Of being mixed up with the afflictions.

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱི་ཤུན་གྱི་སྦུན་པ་དང་ལྡན་པའི་འབྲས་བུའི་སྙིང་པོ་ནི་དེ་མ་བསལ་བར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་བས་ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་གིས་ནི་སྦུན་ནས་དེ་འབྱིན་པ་ལྟར།

Here is the first. Think of the inner essence of a piece of grain that still has its husk or outer shell. Until such time as this husk is removed, the grain itself cannot be enjoyed by people: it can never be delicious food for them. As such, any type of people seeking something to eat or the like must extract it from the husk.

GNYIS PA NI, DE BZHIN DU SEMS CAN RNAMS KYI KHAMS RANG BZHIN GYIS RNAM PAR DAG PA NYON MONGS KYI DRI MA DANG 'DRES NAS GNAS SO,,

Here is the second. Just so, the Buddha-essence of suffering living beings—which is itself pure by its very nature—lies within them mixed up with the impurities of the mental afflictions.

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ཇི་སྲིད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་དོ།།

Here is the third. Until the Victor-essence of a person is liberated from this condition of being mixed up with the impurities of the mental afflictions, that person will never be able to perform the deeds of a Victor throughout the three realms of existence. And so the Buddhas, the Conquerors, work to remove the impurities that exist within the mental streams of all living beings, so that these beings can attain Buddhahood themselves.

འདིས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་ཉེས་དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དྲི་མ་སེལ་བྱེད་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ།།

These lines indicate what it is that removes the impurities implicitly, by stating explicitly the problems that come when these impurities act to obscure us.

།ཇི་ལྟར་སྨ་ལུ་བྲ་བོ་ནས་འབྲུའི་སྙིང་པོ་སྦུན་ལས་མ་བྱུང་གྲ་མ་ཅན། །ལེགས་པར་མ་བསྒྲུབས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཉོན་མོངས་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་ལུས། །ཉོན་མོངས་བཀྲེས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་སྟེར་འགྱུར་བ་མིན།

yadvat kan*guka s'a-li kodrava yava vri-his.vamuktam. tus.a-t sa-ram*khad. yasusam.skr.tam. na bhavati sva-du-pabhojyam. nr.n.am | tadvat kles'a tus.a-d anih.sr.ta vapuh. sattves.u dharmes'varo dharma pri-ti rasa prado na bhavati kles'a ks.udha-rte jane |

The essence of some grain—rice, or buckwheat,
Or barley—has not been removed from its husk:
The person who threshes did not carry this out well.
And so it will not be something that people
Can enjoy; it will not become delicious.
Just like this, the Lord of the Dharma lies
Within every living being. They are not able
To liberate this body encased within
The mental afflictions. Threatened then
With the hunger of these afflictions,
The fine and blissful taste of the Dharma
Cannot be shared with them.

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ས་ལུ་དང་བྲ་བོ་དང་། ནས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་སྙིང་པོ་སྦུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་གྲ་མ་ཅན་སྦུན་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལེགས་པར་མ་བསྒྲུབས་

ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་བ

Here then is the explanation. Think of some rice, or buckwheat, or barley or the like where the fruit or essence of the grain has not yet been removed from its husk. If the person who then threshes the grain is not able to carry out, well, some means of removing the husks, then the grain will not be something that people can enjoy—it will not become some delicious food that they can eat.

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འབྱུང་རུང་ལ་བཏགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད

There is something which is just like this image, and it is what we can call the "Lord of the Dharma which is going to occur"—the one which lies within every living being. This is the Lord of the Dharma in the form of suchness itself, the kind that is involved with impurity.

ཉོན་མོངས་པའི་སྦུན་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ལུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ལྟ་པས་ཏེ་བཀྲེས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་སྦྱེར་བར་འགྱུར་བ་མིན་པས

But suppose that living beings are not able to liberate this essence—that is, this body—from within the husk of what is involved with mental afflictions. In that case their body will be threatened with starvation—with the hunger of the mental afflictions—and it will not be possible to share with them the fine and blissful taste of the Dharma.

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བསལ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མཛད་དེ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་པོའི་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དྲི་མ་དངོས་སུ་སེལ་བྱེད་ནི། གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་དོ།།

Thus it is then that the Buddhas work to clear the mental afflictions away from these beings, and help them experience the delightful taste of the Dharma. That is, the Buddhas provide a personal cause or factor for this experience, by teaching these beings the Dharma; the impurities can only be directly removed by each disciple themselves.

4. The Gold Coin Dropped in a Cesspool

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་

མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་དོན་དང་། སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ།།

Here is our second point from before, which is establishing—again with images—that the manifest form of the three poisons is also temporary. Once again we have two steps: a bridge to the preceding section, and a treatment of the root text. The first is found in the phrase that includes, “Now the mental afflictions...” For the second, we have again a presentation and an explanation. The first of these, yet again, has three sections, with the images; what they refer to; and what it is that purifies the essence of the impurities.

།ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་རྒྱུ་ཚེ་མི་ཡི་གསེར། །ལྷུན་ཕྱིན་རུལ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་གྱུར་པ། །མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་དེར་དེ་བཞིན། །ལོ་བརྒྱ་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་དེ། །ལྷ་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྡན་ལྷ་ཡིས་དེར། །མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར། །རིན་ཆེན་མཆོག་འདི་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གྱིས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པས་མི་གཙང་དང་འདྲ་བའི། །ཉོན་མོངས་སུ་བྱིང་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་ནི། །གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་འདམ་དེ་དག་སྦྱང་ཕྱིར། །སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོས་ཆུ་ཆར་འབེབས།

yatha- suvarn.am. vrajato narasya cyutam. bhavet sam.kara pu-ti dha-ne | bahu-ni tad vars.a s'ata-ni tasmin tathaiva tis.t.hed avina-s'a dharmi | tad devata- divya vis'uddha caks.ur vilokya tatra pravaden narasya | suvarn.am asmin navam agra ratnam. vis'odhya ratnena durus.va ka-ryam | dr.s.t.va- munih. sattva gun.am. thativa kles'es.vamedhya pratimes.u magnam | tat kles'a pan*ka vyavada-na hetor dharma-mbuvars.am. vyasr.jat praja-su |

A man is running, and he drops a piece of gold Into a cesspool filled with rotten filth. The gold is immutable, and stays the way It has always been, even if it should lie there For many hundreds of years. A deity with the perfectly clear eye of a deity Sees that the gold is there, and says To a human person, “Down there is gold, The highest form of precious substance. Wipe it off, and create something Which can only be made with something precious. Just so, the Able Ones can see this high quality Possessed by all suffering beings, chained within The mental afflictions, which are like the filth. And then, in order to remove the muck Of the mental afflictions, they send down A rain of the holy Dharma upon The mass of suffering living beings.

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་ཞིག་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་མི་དེའི་གསེར་ལྟུན་ལྡེན་རུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ལ

Here is the first. Think of a man running down a path; he accidentally drops a piece of gold into a cesspool filled with rotten filth.

གསེར་རང་གི་ངོ་བོ་ངན་པར་མི་འགྱུར་བས་མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་སྔར་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་གཙང་བའི་གནས་དེར་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་ན

The very essence of the gold is not something that could ever go bad then; it is something immutable. The gold stays the way it always has been, even if it should lie in the cesspool for many hundreds of years.

ལྷའི་མིག་དག་དང་ལྡན་པ་ལྷ་ཡིས་དེར་དེ་ནི་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར་རིན་ཆེན་གྱི་མཆོག་འདི་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གྱིས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ནས་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་དོ།།

Then along comes a deity with the clear eye of a deity, who sees that the gold is there. He says to a human person, “Down there in the cesspool you can find some gold, the highest form of precious substance. Take it, and wipe it off, and then create something with it: something which can only be made with the most precious of things—the holy body of One Gone Thus, or something of the like.” Just so, Those Gone Thus teach us the Dharma, and help us to remove our impurities.

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པས་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སུ་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སོ།།

Here is the second. Just so, the Able Ones can see that there exists within every living being a certain essence: the one that is pure by its very nature. They see this high quality possessed by all suffering beings, chained as they are within the realm of the mental afflictions, themselves so much like the filth of a cesspool.

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་འཚམ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་ཆར་འབེབས་པར་མཛད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་སེལ་བར་མཛད་དོ།།

Here is the third. And then—in order to remove the muck of the what is mentally afflicted from them—the Able Ones send down upon the mass of suffering living beings a great rain of the holy Dharma, a teaching which is specifically designed to fit their individual inner natures and wishes. And thus do they help us clear away our obstacles.

།ཇི་ལྟར་ལྟོན་ལྟིན་རུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་པའི་གསེར་ནི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ནས། །ཀུན་ཏུ་དག་པར་བྱ་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བས་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་པོར་ལྷུང་གྱུར་རྫོགས་སངས་རིན་པོ་ཆེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་བྱ་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ།

yadvat sam*kara pu-ti dha-na patitam. ca-mi-karam. devata- dr.s.t.va- dr.s'yatamam. nr.n.a-m upadis'et sam.s'odhana-rtham. mala-t | tadvat kles'a maha-s'uci prapatitam. sam.buddha ratnam. jinah. sattves.u vyavalokya dharmam adis'at tacchuddhaye dehina-m |

A deity sees a piece of gold that has been dropped Into a cesspool filled with rotten filth. In order to see it made completely clean again, They take great pains to point out this Most exquisite object to a human person. Just so, the Victors see this precious thing Of a fully enlightened Buddha within all Living beings, although it has fallen Into the great cesspool of the mental afflictions. And in order to clean it off, they teach The Dharma to these beings.

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྟོན་ལྟིན་རུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བའི་གསེར་ནི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ནས་ཀུན་ཏུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་གསེར་དེ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར

Here is the second, the explanation. A deity sees a piece of gold that has been dropped into a cesspool filled with rotten filth. And in order to see it made completely clean again, the deity takes great pains to point out this most exquisite object—the gold—to a human person.

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཁམས་ལ་རྒྱལ་བར་བཏགས་པ་རྒྱལ་བ་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །

Just so, the Victor—meaning the Victor-essence of living beings, here called "the Victor"—has fallen into the great cesspool of the mental afflictions. But the Victors themselves see this precious thing, the essential nature of a fully enlightened Buddha within all living beings, and in order to clean it off they teach these beings the Dharma.

5. The Treasure Buried In a Poor Man's Hut

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་། དོན་ནོ།།

Our second point from before is establishing, once more with an image, that the mental seed for ignorance is temporary. This has two parts: a bridge to the previous section, and a treatment of the root text. The first is found in the phrase, "Now the mental afflictions..." The second has two parts of its own: a presentation, and then an explanation. The first has two parts, consisting of the image and its point.

།ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་ཁྱིམ་ནང་ས་འོག་ན། །མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་གྱུར་ལ།
།མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཏེ་གཏེར་དེ་ཡང་། །དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྨྲ་ལྟར།
།དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་ཆུད་རིན་ཆེན་གཏེར། །དྲི་མེད་གཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མྱོང་ངོ་།

yatha- daridrasya narasya ves'manyantah. pr.thivya-m. nidhir aks.ayah. sya-t| vidya-n na cainam. sa naro na ca-sminnes.o 'ham asmi-ti vaden nidhis tam| tadvan mano'ntargatam

apyacintyam aks.ayyadharma-malaratnakos'am| abudhyama-na-nubhavatyajasram. da-ridryaduh.kham. bahudha- prajeyam|

Under the floor in the house of a poor man Is a treasure that will never run out. The man doesn't know that it's there; But neither does the treasure say To the man, “I'm down here!” Just so, there lies buried within the mind a treasure Of precious jewels. It is free of all impurity, Never happens anew, nor eliminated anew. It is, in short, the very nature of things. Because they have failed to realize it, The entire mass of living beings are poor, And undergo, in a constant stream, The many different forms of suffering.

དང་པོ་ནི།   ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་ནང་གི་ས་འོག་ན་ལོངས་སྤྱོད་པས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ཏེ་མི་དེས་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་ནི་དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྨྲ་བ་ལྟར།

Here is the first. Think of the house of a poor man—and under the floor is a treasure that will never run out, no matter how much you take from it. The man doesn't know that it's there; but neither does the treasure announce itself to the man, saying “I'm down here!”

གཉིས་པ་ནི།   དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་རིན་ཆེན་གཏེར་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པ་བདག་མེད་གཉིས་གསར་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དང་བདག་གཉིས་གསར་དུ་བསལ་དུ་མེད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ

Here is the second. Just so, there lies buried within the mind of every living being a treasure of precious jewels—which makes it possible for every single high quality that there is to occur in these beings. And this is the fact that they are free from all impurity, by their very nature: the fact that neither of the two self-natures even exist (something which never happens anew), and the fact that neither of these two self-natures ever need be eliminated anew. It is, in short, the very nature of things within one's own mindstream—involved as it is at present with impurities.

མ་རྟོགས་པས་ན་ཐར་པའི་བདེ་བས་དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རྣམ་པ་མང་པོ་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མྱོང་ངོ་།   །སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་འཇིག

རྗེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

Because they have failed to realize the fact that do have this nature, then the entire mass of living beings—already poor in the sense that they lack the bliss of freedom—are forced to undergo, in a constant stream, these many different forms of suffering. And it is in order to clear this pain away that the Buddhas appear in the world.

།ཇི་ལྟར་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་ཆུད་གྱུར་པའི་མི་ལ་ནི། །རིན་ཆེན་གཏེར་བདག་ཡོད་ཅེས་རྗོད་པར་མི་བྱེད་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་འཇིག་རྗེན་དུ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་བསྐྲུམས།

yatha- daridrasya narasya ves'manyantah. pr.thivya-m. nidhir aks.ayah. sya-t | vidya-n na cainam. sa naro na ca-sminnes.o@ham asmi-ti vadennidhis tam | tadvan mano@ntar gatam apyacintyam aks.ayya dharma-mala ratna kos'am | abudhyama-na-nubhavatyajasram. da-ridrya duh.kham. bahudha- prajeyam |

A treasure of precious jewels lies buried In the house of a poor man; it does not say To the man, “I'm here!” And so The man does not know. Just so, there lies in the house of our own mind A treasure, and living beings are like the poor man. Great masters take their perfect birth here In the world, in order that these beings Should come to attain that.

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་ཆུད་པར་གྱུར་པའི་མི་ལ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་དེ་བདག་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ལ་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་པ་མིན་པ་ལྟར

Here next is the explanation. And so there lies buried a treasure of precious jewels in the house of a poor man; and it does not speak to the man and say, “I'm down here!” And so the man does not know it is there.

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་ཆོས་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་དག་ནི་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ

Just so, there lies in the house of our own mind a treasure: something from which all the qualities of a Buddha are produced. But living beings don't know it is there, and so they are like the poor man.

སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་བལྟམས་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་བར་མཛད་དོ། །

Then great masters take their perfect birth here in the world, and turn the wheel of the Dharma in order to help these living beings attain that body of truth, possessed of the two kinds of purity.

6. The Sprout within a Small Fruit

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་སྤངས་སྒོམ་སྤངས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྒོམ་
སྤངས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་
དང་། དོན་ནོ།།

Here is the third point from before, which has two parts: establishing, still again with an image, that undesirable qualities eliminated by the path of seeing and such qualities eliminated by the path of habituation are temporary. The first of these we will cover itself in two steps: a bridge to the previous section, and an explanation of the point. The first of these is found in the phrase that includes, “Now the mental afflictions...” The second has two parts too: a presentation, and then an explanation. The first of these comes in two sections, an image and then its point.

།ཇི་ལྟར་ཨ་མྲ་ལ་སོགས་ཤིང་འབྲས་ལ། །ཡོད་པའི་ས་བོན་མྱུ་གུ་འཇིག་མེད་ཆོས།
།ས་རྨོས་ཆུ་སོགས་ལྡན་པའི་ལྗོན་ཤིང་གི། །རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་
ལྟར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་སོགས་འབྲས་ཀྱི། །པགས་སྦུབས་ནང་

ཆུད་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་ཡང་། །དེ་བཞིན་དགེ་བ་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། །རིམ་གྱིས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྱུར།

yatha-mra ta-la-di phale druma-n.a-m. bi-ja-n*kurah. sanna vina-s'a dharmi- | uptah. pr.thivya-m. salila-di yoga-t krama-d upaiti druma ra-ja bha-vam | sattves.vavidya- di pala tvag antah. kos'a-vanaddhah. s'ubha dharma dha-tuh. | upaiti tat tat kus'alam. prati-tya kramen.a tadvan muni ra-ja bha-vam |

A fruit from a tree such as a mango Has a seed for a sprout; something That will never end. In a place that possesses Cultivated earth and water and the like, That thing which is a king Will, step by step, come forth. The ignorance and the like Within all suffering beings Is the fruit; encased within the skin Is the Buddha-essence, the realm Of all things, that virtue. Just so, one possesses the virtue, And by relying on this One is turned, step by step, Into that thing which is

The King of the Able Ones.

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཨ་མ་དང་མ་དུ་ལུག་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་ས་བོན་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཏན་མེད་དུ་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ས་རྨོད་པ་དང་ཆུ་དང་ལུད་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པར་བཏབ་པ་ལས་ལྗོན་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ལྟར།

Here is the first. Think of a fruit that has come from a tree such as a mango or a @@maduluk. It has a pit or seed within it which has the power to produce a sprout for a new tree; and so this power in a sense is something that will never end. If the seed then is planted in a place that possesses all the necessary contributing factors—earth that is cultivated in the proper way; water; fertilizer; and the like—then that thing which is the king of all trees will, step by step, come forth.

GNYIS PA NI, SEMS CAN RNAMS KYI MA RIG PA SOGS NYON MONGS PA'I 'BRAS BU'AM, SHING GI 'BRAS BU DANG 'DRA BA'I MA RIG PA SOGS KYI PAGS PA'I SBUBS KYI NANG DU CHUD PA'I CHOS KHAMS DGE BA RANG BZHIN GYIS RNAM PAR DAG PA

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུའམ། ཤིང་གི་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་པགས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་

ནང་དུ་ཆུད་པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ

Here is the second. Here we are talking about the fruit or result of the afflicted things of ignorance and the like within all suffering beings; or else say the ignorance and so on that are like the fruit of a tree. Encased within the skin of the fruit, buried within it is the Buddha-essence, the realm of all things, that virtue within us which is pure by its very nature.

ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བཀྲི་བའི་དགེ་བ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

Just so, again, the factors that help this Buddha-essence awaken come together; and from this moment on one possesses the virtue to be guided along the path of the greater way. By relying on this virtue then one is turned, step by step, into that thing which is the King of the Able Ones.

།ཆུ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་རླུང་དང་ས་དུས་ནམ་མཁའི་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས། །ཏ་ལ་དང་ནི་ཨ་མྲའི་འབྲས་སྦུབས་གསེབ་ནས་ཤིང་སྐྱེ་ཇི་ལྟར་བར། །སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་འབྲས་ལྤགས་ནང་ཆུད་རྫོགས་སངས་ས་བོན་མྱུ་གུ་ཡང་། །དེ་བཞིན་དགེ་རྐྱེན་དེ་དང་དེ་ལས་ཆོས་མཐོན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།

ambva-ditya gabhasti va-yu pr.thivi- ka-la-mbara pratyayair yadvat ta-la phala-mra kos'a vivara-d utpadyate pa-dapah. | sattva kles'a phala tvag antara gatah. sam.buddha bi-ja-n*kuras tadvad vr.ddhim upaiti dharma vit.apas tais taih. s'ubha pratyayaih. |

གཉིས་པ་ནི། ཆུ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་རླུང་དང་ས་དང་དུས་དང་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནམ་མཁའི་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ལ་དང་ནི་ཨ་མྲའི་འབྲས་བུའི་སྦུབས་ཀྱི་གསེབ་ན་གནས་པའི་ས་བོན་ལས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟར

Here next is the explanation. Think of the factors of water, and rays of light from the sun, and wind, and earth, and time, and space in the sense of its allowing a place for things to

happen. They help the seed lying enveloped within the fruit of a coconut or mango tree to produce a tree.

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བའི་པགས་པའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ

Just so, there is the natural purity of the mind—the seed for a fully enlightened Buddha—buried within the skin of the mental afflictions of all suffering beings; these mental afflictions being like the fruit.

དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཡང་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་
རྐྱེན་དེ་དང་དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་པོར་འཐོན་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང

From this springs then the sprout of a Buddha. To follow the image, the factors of the three-step process of study, contemplation, and meditation—this “virtue”—help the high qualities of the greater way to burst forth and then grow.

དེ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

This sprout then grows ever higher and higher, increasing, and from that then we attain Buddhahood itself.

7. The Statue of the Victor within a Ragged Cloth

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ།
།དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་། དོན་དང་། སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ།།

Here is the second point from above, where we establish that undesirable qualities eliminated by the path of habituation are temporary. This in itself has two parts: a bridge to the previous section, and an explanation of the point. The first, again, is found in the phrase that goes, “Now the mental afflictions...” The second has two steps: a presentation and an explanation. The first again has three sections: the image, its point, and what it is that clears away the obscurations.

།ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས།
།གོས་རྡུལ་དྲི་ངན་གྱིས་ནི་གདུམས་གྱུར་པ།
།ལམ་གནས་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་གྲོལ་བྱའི་ཕྱིར།
།ལམ་གནས་དོན་དེ་དེ་ལ་སྨྲ་བ་ལྟར།
།ཐོགས་མེད་སྤྱན་མངའ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི།
།ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གདུམས་བདེ་གཤེགས་དངོས་པོ་ཉིད།
།དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་དེ་བཞིན་དེ།
།ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཐབས་སྟོན་མཛད།

bimbam. yatha- ratna mayam. jinasya durgandha pu-tyambara sam.niruddham | dr.s.t.vojjhitam. vartmani devata-sya muktyai vaded adhva gam etam artham | na-na-vidha klesa malopagu-d.ham asan*ga caks.uh. sugata-tma bha-vam | vilokya tiryaks.vapi tad vimuktim. pratyabhyupa-yam. vidadha-ti tadvat |

An image of the Victor made
From some precious material
Is all wrapped up in a tattered cloth
That has a foul odor.
A deity sees it lying on a path,
And hopes to have the image removed;
So they tell someone there is
This object lying on the path.
Just so, those who have the holy eyes
See that the thing which is the One Gone to Bliss
Has been wrapped up tightly in a wide variety
Of mental afflictions, for beginningless time.
And they see that this exists even within animals.
In just this way, they instruct us in
The method, in order to free us.

དང་པོ་ནི།   ཇི་ལྟར་གསེར་སོགས་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་གོས་
རྡུལ་དྲི་ངན་གྱིས་ནི་གདུམས་པར་གྱུར་པ

Here is the first. Think of an image of a Victor made from some precious material like gold, all wrapped up in a tattered cloth that has a foul odor.

འབྲོག་དགོན་པའི་ལམ་ན་གནས་པ་མི་རྣམས་ཀྱིས་འགོམས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་དང་འགོམས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ན་གནས་པའི་དོན་དེ་དེ་ན་ཡོད་པའི་མི་དེ་ལ་སྨྲས་པ་ལྟར།

The cloth is lying discarded on a path out in the countryside, where lots of people are walking—coming and going. A deity staying in the area sees that there is an image wrapped in the cloth; they hope to have it removed from the cloth that obscures it, and keep it from being stepped upon by people. And so they tell a human person who is nearby that there is this object lying on the path.

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏུམས་པའི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་དེ་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་སོ།།

Here is the second. Just so, that thing which is actually One Gone to Bliss lies wrapped up tightly in a wide variety of mental afflictions; and has been so for time with no beginning. And those gone that way see this very suchness, involved as it is with impurities, even within animals—and absolutely no different in its nature than that which lies within any other form of life.

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐབས་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།

Here is the third. In just the way that this image suggests, the Buddhas instruct suffering beings in the method subsumed by the paths of the three different types of people, in order to free them.

།ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྐུ་དྲི་ངན་གོས་གཏུམས་པ། །ལམ་གནས་ལྷ་ཡི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཐར་ཕྱིར་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་གོས་ཧྲུལ་གྱིས་གཏུམས་འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་པའི་ཁམས། །དུད་འགྲོ་

ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་ཐར་བར་བྱ་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་ཆོས་སྟོན་ཏོ།

yadvad ratna mayam. tatha-gata vapur durgandha vastra-vr.tam. vartmanyujjhitam eks.ya divya nayano muktyai nr.n.a-m. dars'ayet | tadvat kles'a vipu-ti vastra nivrtam. sam.sa-ra vartmojjhitam. tiryaks.u vyavalokya dhatum avadad dharmam. vimuktyai jinah. |

An image of the One Gone Thus which has a nature
Of some precious substance is all wrapped up
In a cloth that has a foul odor. It is lying in the middle
Of a path, and someone with the eye of a deity
Sees it. In order to free it, they show it to a human person.
Just so, our Buddha-essence lies in the path of the
Cycle of suffering, all wrapped up in the tattered cloth
Of the mental afflictions.
They see it, even in animals,
And so in order to free us the Victors teach the Dharma.

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དྲི་ངན་པ་ཅན་གྱི་གོས་ཀྱིས་གཏུམས་པ་མི་འགྲོ་བའི་ལམ་ན་གནས་ལ་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར

Here secondly is the explanation. An image of the One Gone Thus which has a nature of some precious substance is all wrapped up in a cloth that has a foul odor. It is lying in the middle of a path, and someone with the eye of a deity sees it. In order to free it from the thing that obscures it, this deity shows the object to a human person.

དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་གོས་རལ་གྱིས་གཏུམས་ནས་འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

Just so, our Buddha-essence—the one which is pure by its very nature—lies in the path of the cycle of suffering, all wrapped up in the tattered cloth of what is involved with the mental afflictions. The Buddhas see that we have this nature—that even animals have it.

And so in order to free then all these living beings from the cycle, these Victors teach us the Dharma.

8. The World Emperor in the Womb of a Poor Woman

བཞི་པ་ལ་གཉིས། མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང་། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་། དོན་ནོ།།

Here finally is our fourth point from above. It comes in two steps: establishing, with an image, that the impurities based on the impure levels are temporary; and establishing—again with an image—that the impurities based on the pure levels are temporary. The first of these has two parts of its own: a bridge to the previous section, and an explanation of the point. The first is again found in the phrase that includes, "Now the mental afflictions..." The second has two parts: a presentation and an explanation. The first of these in turn has two sections consisting of the image and the point which it conveys.

།ཇི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་མགོན་མེད་འགའ། །མགོན་མེད་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་གྱུར་ལ། །མངལ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་བྱེད་པས། །རང་ལྟོ་ན་ཡོད་མི་བདག་མི་ཤེས་ལྟར། །སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མགོན་མེད་ཁྱིམ་བཞིན་ཏེ། །མ་དག་སེམས་ཅན་མངལ་ལྡན་བུད་མེད་བཞིན། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་བཅས་པ། །དྲི་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་གནས་བཞིན།

na-ri- yatha- ka-cid ana-tha bhu-ta- vased ana-tha-vasathe viru-pa- | garbhen.a ra-ja s'riyam udvahanti- na s-vabudhyeta nr.pam. svakuks.au | ana-tha s'a-leva bhavopapattir antarvati- stri-vad asuddha sattva-h. | tad garbhavat tes.vamalah. sa dha-tur bhavanti yasmin sati te sana-tha-h. |

There are some woman who are ugly, With no protector; they live in a residence With no one to protect them. And yet they hold in their womb The most glorious of emperors; But they are unaware that this lord Of men is in their own belly. They are like those who are

born Into the house of the cycle, And have no one to protect them. These suffering beings, impure, Are like the woman with the emperor Inside her womb; and anyone who does Have this will have someone who can Protect them. This is similar To those who have, within Their wombs, the Buddha-essence Which is free of impurity.

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་ཅིང་དབུལ་ལ། མགོན་མེད་པའི་ཁྱིམ་གྱི་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་པར་གྱུར་ལ་མངལ་གྱིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་རང་གི་ལྟོ་ན་ཡོད་པའི་མི་བདག་མི་ཤེས་པ་ལྟར་རོ།།

Here is the first. Think of a woman who is ugly and poor. She lives in a house, a residence, where there is no one who can protect her. But she holds in her womb a glorious wheel emperor—and she is unaware that this lord among men is in her own belly.

གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མགོན་མེད་པའི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་བཞིན་ཏེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་མངལ་ན་འཁོར་བསྒྱུར་དང་ལྡན་པའི་བུད་མེད་བཞིན་ནོ།།

Here is the second. She is like then those suffering beings who are born into the house of the cycle of the suffering of the three realms, and who have no one to protect them. These suffering beings, who have not yet been able to purify themselves of the temporary impurities, are too like the woman who has the wheel emperor inside her womb.

དེ་ལག་ཞིག་ཡོད་པས་མཐར་རིམ་གྱིས་མགོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མེད་ཁམས་ནི་དེའི་མངལ་ན་གནས་པ་བཞིན་ནོ།།

Anyone who does have this in their womb will, through a gradual process, in the end have someone who can protect them. This is similar to the fact that suffering beings have, within their wombs, the Buddha-essence which is free of any impurity.

, JI LTAR BUD MED LUS LA DRI BCAS GOS GYON MI SDUG GZUGS LDAN PA, , SA BDAG MNGAL NA GNAS KYANG MGON MED KHANG PAR SDUG BSNGAL MCHOG MYONG LTAR, ,DE BZHIN BDAG RANG NANG GNAS MGON YOD GYUR KYANG MGON MED BLO LDAN PA, ,'GRO BA NYON MONGS DBANG GIS YID MA ZHI BAS SDUG BSNGAL GZHI LA GNAS,

@@Skt G

NYIS PA NI, JI LTAR BUD MED LUS LA DRI BCAS GOS GYON MI SDUG GZUGS LDAN PAS BDAG MNGAL GYI NANG DU GNAS KYANG DE MI SHES PAR MGON MED KHANG PAR SDUG BSNGAL MCHOG MYONG BA LTAR DE BZHIN DU SEMS CAN BDAG RANG GI NANG NA GNAS PA'I MGON YOD PAR GYUR KYANG MGON MED PA'I BLO DANG LDAN PA 'GRO BA NYON MONGS PA'I DBANG GIS YID KYI RGUD PA MTHA' DAG MA ZHI BA 'KHOR BA'I SDUG BSNGAL GYI GZHI LA GNAS PA RNAMS KYI NYON MONGS PA ZHI BA'I CHED DU SANGS RGYAS RNAMS KYIS CHOS STON PAR MDZAD DO, ,SGRIB PA SEL BYED DNGOS SU MA SMROS KYANG GONG 'OG LTAR SHES PAR BYA'O, ,

9. The Golden Statue covered with Mud

9) GOLD IMAGE GNYIS PA LA GNYIS, MTSAMS SBYAR BA DANG, DON BSHAD PA'O, ,DANG PO NI, NYON MONGS PA NI ZHES SO, ,GNYIS PA LA GNYIS, BSTAN PA DANG, BSHAD PA'O, ,DANG PO LA GSUM, DPE DANG, DON DANG, SGRIB PA SEL BYED DO,, ,JI LTAR NANG GI GSER ZHUN GZUGS RGYAS PA, ,ZHI BA PHYI ROL SA YI RANG BZHIN CAN, ,MTHONG NAS DE SHES PA DAG NANG GI GSER, ,SBYANG PHYIR PHYI ROL SGRIB PA SEL BYED LTAR, ,RANG BZHIN 'OD GSAL DRI MED RNAMS KYANG NI, ,GLO BUR BAR NI RNAM PAR GZIGS GYUR NAS, ,RIN CHEN 'BYUNG GNAS LTA BU'I 'GRO BA RNAMS, ,SGRIB PA DAG LAS SBYONG MDZAD BYANG CHUB MCHOG,

@@ Skt

DANG PO NI, JI LTAR 'JIM PA'I NANG GI GSER ZHUN MA LAS BYAS PA'I DE BZHIN GSHEGS PA'I GZUGS YAN LAG THAMS CAD RDZOGS PAS RGYAS PA, GSER GYI SKYON ZHI BA PHYI ROL LA? SA'I RANG BZHIN CAN 'JIM PAS GYOGS PA MTHONG NAS DE SHES PA DAG GIS NI NANG GI GSER SBYANG BA'I PHYIR PHYI ROL GYI SGRIB PA SEL BAR BYED PA LTAR RO,, GNYIS PA NI, SEMS KYI RANG BZHIN 'OD GSAL SGRIB BYED KYI DRI MA RNAMS KYANG NI GLO BUR BAR NI RNAM PAR GZIGS PAR GYUR NAS, GSUM PA NI SANGS RGYAS KYI CHOS MTHA' YAS PA SKYE RUNG GI GNAS SU GYUR PAS RIN CHEN 'BYUNG GNAS LTA BU'I 'GRO BA RNAMS SGRIB PA DAG LAS SBYONG BAR MDZAD CING, BYANG CHUB MCHOG DAG PA GNYIS LDAN DE THOB PAR MDZAD DO,, YANG NA GANG GIS SGRIB PA SBYONG BAR MDZAD CE NA, BYANG CHUB MCHOG SANGS RGYAS KYIS SO, ,ZHES BSHAD DO,, ,JI LTAR DRI MED GSER 'BAR LAS BYAS SA YI NANG DU CHUD GYUR GZUGS, ,ZHI DE RANG BZHIN MKHAS PAS RIG NAS SA DAG SEL PAR BYED PAR LTAR, ,DE BZHIN KUN MKHYEN DAG PA'I GSER 'DRA ZHI BA'I YID NI MKHYEN GYUR NAS, ,CHOS 'CHAD TSUL GYIS BRDEG SPYAD SGRUB PAS SGRIB PA DAG NI SEL BAR MDZAD,

@@Skt

GNYIS PA NI, JI LTAR DRI MED GSER 'BAR LAS BYAS PA SA'I NANG DU CHUD PAR GYUR PA'I GZUGS MDZES SHING ZHI BA DE RIN PO CHE'I BRTAG DPYAD KYI RANG BZHIN LA MKHAS PAS RIG NAS SA DAG SEL PAR BYED PA LTAR DPE DE BZHIN DU KUN MKHYEN GYIS DAG PA'I GSER DANG 'DRA BA ZHI BA'I YID RANG BZHIN RNAM DAG MKHYEN PAR GYUR NAS RIN PO CHE LA YOD PA'I 'DAM GZOD LA SOGS PA'I RDEG SPYAD KYIS SEL BA LTAR, GLO BUR GYI DRI MA SBYONG BYED THEG GSUM GYI LAM 'BRAS BU DANG BCAS PA STON PAR BYED PA'I CHOS 'CHAD PA'I TSUL GYI THABS KYI RDEG SPYAD BSGRUBS PAS SGRIB PA DAG NI SEL BAR MDZAD PAR SHES PAR BYA'O,, 'DI YAN CHAD DU BSGRIB BYA SGRIB BYED KYI DPE RGYAS PAR BSHAD PAS DRI MA SPYAD RUNG GI GLO BUR BA DANG, DE SBYONG BYED DANG, SGRIB PA JI LTAR SEL BA'I TSUL LA SOGS PA BSTAN PA YIN NO,, GSUM PA DON BSDU BA LA GSUM, MTSAMS SBYAR BA DANG, RTZA BA DANG, 'GREL PA'O, ,DANG PO NI, DPE RNAMS KYI BSDUS PA'I DON NI ZHES SO,, ,PAD MA SROG CHAGS BUNG BA DANG, ,SBUN PA DANG NI MI GTZANG SA, ,'BRAS SHUN GOS HRUL BUD MED KYI, ,MNGAL DANG SA YI SBUBS NA YANG, ,SANGS RGYAS RTZI SNYING PO BZHIN, ,GSER BZHIN GTER BZHIN LJON PA BZHIN, ,RIN CHEN SKU DANG 'KHOR LO YIS, ,BSGYUR BA BZHIN DANG GSER GZUGS BZHIN, ,SEMS CAN KHAMS KYI NYON MONGS SBUBS,

@@Skt

GNYIS PA LA GSUM, SGRIB BYED KYI DPE DANG, BSGRIB BYA'I DPE DANG, SEMS RANG BZHIN RNAM DAG LA DRI MA GLO BUR BAR GRUB PA'I DON TO, ,DANG PO NI, PAD-MA'I SBUBS NA ZHES PA'I BAR RO,, GNYIS PA NI, SANGS RGYAS ZHES SO, ,DE GNYIS SBYAR NAS PAD-MA'I SBUBS NA SANGS RGYAS BZHIN ZHES PA NAS SA'I SBUBS NA GSER GZUGS BZHIN ZHES SBYAR NAS BSHAD DO,, GSUM PA NI, SEMS CAN KHAMS KYI NYON MONGS PA'I SBUBS RANG BZHIN GYIS MA GRUB CING SEMS KYI RANG BZHIN LA MA ZHUGS PAS MA 'BREL PA DUS THOG MA MED PA NAS YOD PA SEMS KYI RANG BZHIN BDEN PAS STONG BA DRI MA RANG BZHIN GYIS MED PA DE BZHIN GSHEGS PA'I SNYING PO NI THOG MA MED PA NAS YOD PA YIN PAR BRJOD DE, SEMS RANG BZHIN GYIS GDOD NAS MA GRUB PA'I PHYIR RO,, GSUM PA NI, MDOR BSDUS NA DE BZHIN GSHEGS PA'I SNYING PO'I MDO DPER BRJOD PA BSTAN PA 'DIS NI SEMS CAN GYI KHAMS MA LUS PA'I THOG MA MED PA'I SEMS RANG BZHIN GYIS GRUB PAS STONG PAS KUN NAS NYON MONGS PA'I CHOS GLO BUR BA NYID DANG THOG MA MED PA'I SEMS RANG BZHIN GYIS STONG PAS RNAM PAR BYANG BA'I CHOS LHAN CIG SKYES PA ZHES SO,,